

Une page de Tora entourée de quelques commentaires traditionnels. Contre la reliure en haut, la traduction d'Onkélos.

La Bible et ses traductions

Onkélos et Yonathan ben Ouziel

A l'époque du second Temple, les juifs ne parlaient plus hébreu, mais araméen. Il fallait traduire la Bible dans ce dialecte: Onkélos s'attacha à la traduction du Pentateuque, Yonathan ben Ouziel à celle des Prophètes.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ג עמוד א

ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא: תרגום של תורה - אונקלוס הגר אמרו מפי רבי אליעזר ורבי יהושע. תרגום של נביאים - יונתן בן עוזיאל אמרו מפי חגי זכריה ומלאכי, ונזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. יצתה בת קול ואמרה: מי הוא זה שגילה סתרי לבני אדם? עמד יונתן בן עוזיאל על רגליו ואמר: אני הוא שגלית סתריך לבני אדם; גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי, ולא לכבוד בית אבא, אלא לכבודך עשיתי שלא ירבו מחלוקת בישראל ... מאי שנא דאורייתא דלא אזדעזעה, ואדנביאי אזדעזעה? - דאורייתא מיפרשא מלתא, דנביאי איכא מילי דמיפרשן, ואיכא מילי דמסתמן. דכתיב +זכריה י"ב+ ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הדרמון בבקעת מגדון, ואמר רב יוסף: אלמלא תרגומא דהאי קרא לא ידענא מאי קאמר: ביומא ההוא יסגי מספדא בירושלם כמספדא דאחאב בר עמרי דקטל יתיה הדרמון בן טברימון ברמות גלעד, וכמספדא דיאשיה בר אמון דקטל יתיה פרעה חגירא בבקעת מגידו.

Talmud de Babylone traité Méguila 3A

R. Jérémie - et selon d'autres R. Hiya b. Abba - a dit aussi: Onkélos le Converti fit une traduction de la Tora sous la dictée de R. Éléazar et de R. Josué. Les livres des Prophètes furent traduits par Jonathan fils d'Ouziel selon la tradition reçue des prophètes Hagiï, Zacharie et Malachie. [La traduction fut finie], la terre d'Israël trembla sur une zone de quatre cents parsi sur quatre cents parsi, et une voix céleste déclara: "Qui a révélé mes secrets à l'humanité ?". Alors Jonathan fils d'Ouziel se leva et répondit: "C'est moi qui ai révélé Tes secrets à l'humanité et Tu sais bien que ce n'est pas pour m'honorer moi-même ou honorer la maison de mon père, mais pour Ta gloire, car mon but était d'éviter les dissensions en Israël [...] Pourquoi la terre trembla-t-elle lorsque les livres des Prophètes furent traduits, alors qu'elle n'avait pas tremblé lorsque fut traduite la Tora? Parce que dans la Tora tout est clair, alors que dans les livres des Prophètes, certaines choses ne le sont pas, par exemple *En ce jour-là, le deuil sera grand à Jérusalem, comme le deuil d'Hadadrimmon dans la vallée de Megiddo* (Zac. 12, 2). R. Joseph a dit: Sans la traduction, je n'aurais pas compris ce passage. Il est traduit ainsi: "En ce temps-là, le deuil à Jérusalem sera aussi grand que le deuil d'Achab fils d'Omri, que tua Hadadrimmon fils de Tabrimon à Ramoth-Guilad, et que le deuil de Josias fils d'Amon, que le pharaon boiteux tua dans la vallée de Megiddo". [Allusion à la période messianique.]

Traduction : Philippe Haddad